

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä huhtikuuta 2008 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta (HE 41/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jorma Hörkkö ja hallitusneuvos Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö
- ylitarkastaja Jukka Lehtinen, opetusministeriö
- kehityspäällikkö Markus Pyykkönen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

- yksikönpäällikkö Ari Herrala, Ajoneuvohallintokeskus
- yli-insinööri Timo Repo, Opetushallitus
- liittosihteeri Juhani Salmela, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- toimitusjohtaja Matti Peltola, Koneyrittäjien liitto
- asiamies Ilpo Mattila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry
- johtaja Pasi Moisio, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- vicehäradshövding Helena Ålgars, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Linja-autoliitto
- Suomen Autokoululiitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettua lakia. Säännöksiä soveltamisalasta, koulutuskeskuksen velvollisuuksista ja kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämisestä täsmennettäisiin. Laki koskisi C-, C1-, D- ja D1-luokan ajoneuvon kuljettajia. Lain soveltamisalaan ei kuuluisi ulkomailta saapuvaa linja-autoa kuljettava, jolta ei kuljetuksen lähtömaassa vaadita ammattipätevyyttä epäkaupallisissa kul-

jetuksissa. Koulutuskeskuksen olisi ilmoitettava muutoksista toimintaa valvovalle. Lisäksi lakiin otettaisiin säännökset koulutuskeskuksen velvollisuudesta koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttämiseen. Ammattipätevyyskortin voimassaolo päättyisi samaan aikaan ammattipätevyyden kanssa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 10 päivänä syyskuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Esityksessä ehdotetaan lakiin otettavaksi uusi 2 a §, jossa tämän lain soveltamisen osalta määritellään kuorma- ja linja-auto. Määritelmä perustuu kuorma- ja linja-auton kuljettamista koskeviin ajokorttivaatimuksiin, joista säädetään ajokorttiasetuksessa (845/1990). Kuorma-autolla tarkoitetaan 2 a §:n mukaan ajoneuvoa, jonka kuljettamiseen vaaditaan C- tai C1- luokan ajo-oikeus, ja linja-autolla vastaavasti ajoneuvoa, jonka kuljettaminen edellyttää D- tai D1-luokan ajo-oikeutta. Lain yleistä soveltamisalaa koskevan 2 §:n mukaisesti ehdotetun 2 a §:n määritelmässä mainittujen ajoneuvojen lisäksi soveltamisalaan kuuluvat myös näiden vetämät ajoneuvoyhdistelmät.

Liikennetraktorit. Ehdotettu kuorma-auton määritelmä pitää sisällään myös liikennetraktorit, sillä ajokorttiasetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan liikennetraktorin kuljettaminen edellyttää C-luokan ajokorttia. Näiden kuljettajiin tullaan muutoksen myötä soveltamaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annettua lakia. Liikennetraktori on tarkemmin määriteltä ajoneuvolain (1090/2002) 14 §:n 3 momentin 4 kohdassa. Asiantuntijakuulemisessa on ilmennyt merkittävää epätietoisuutta tämän muutoksen vaikutuksista liikennetraktorin käyttöön.

Valiokunta tähdentää, että kaupallisessa ajossa olevaa liikennetraktorin kuljettajaa tulee kohdella samalla tavoin kuin muita kaupallista tavarankuljetusta harjoittavia kuljettajia. Tavarankuljettaminen ajoneuvolla tiellä korvausta vastaan edellyttää lupaa, jollei siitä säädetä poikkeusta laissa. Tätä varten on laissa kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä säädetty muun muassa liikennetraktoriluvasta. Samoin on polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 7 §:ssä tähdennetty, että korvausta vastaan tapahtuvaa

kuljetusta ei pidetä maatilatalouden harjoittajan yksityistalouteen liittyvänä kuljetuksena, jota voisi suorittaa maksamatta polttoainemaksua. Tällä uudistuksella poistetaan nyt liikennetraktoreita kuljettavilta se perusteeton etu suhteessa muulla kalustolla toimiviin kilpailijoihin, minkä puuttuvat ammattipätevyysvaatimukset muuten toisivat mukanaan.

Liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään LiVM 33/2006 vp hallituksen esityksestä laiksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä (HE 149/2006 vp) nimenomaan todennut, että laissa tarkoitettu ammattipätevyys koskee kaikkia kuorma- ja linja-autoilla tapahtuvia kuljetuksia paitsi niitä, jotka suljetaan pois lain 2 §:n 3 momentissa, jossa tarkoitettuihin kuljetuksiin riittää pelkkä ajokortti.

Valiokunta kiinnittää myös huomiota siihen, että hallituksen esityksessä on lain ulottamista liikennetraktoreihin perusteltu hyvin puutteellisesti tai selvennetty ylipäättään uudistuksen vaikutuksia liikennetraktoreiden käyttöön ja eri käyttäjäryhmiin. Eduskunta on jo aikaisemmin kiinnittänyt hallituksen huomiota liikennetraktoreita koskevan lainsäädännön epäselvyyteen ja edellyttänyt hallitukselta kokonaisvaltaista selvitystä asiasta (HE 24/2006 vp — EV 71/2006 vp). Eduskunta ei ole saanut tällaista selvitystä, eikä asiaa ole yritetty selvittää myöskään tässä hallituksen esityksessä. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa, että hallitus ryhtyy kokonaisvaltaisen selvityksen pohjalta pikaisesti tarvittaviin lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin liikennetraktoreita koskevan lainsäädännöllisen aseman selkiyttämiseksi. Selvitys on annettava liikenne- ja viestintävaliokunnalle vuoden 2008 aikana.

Muut asiat. Valiokunta painottaa Opetushallituksen ja Ajoneuvohallintokeskuksen sujuvaa yhteistyötä jatkokoulutuksen valvonnassa. Valvontavastuun kuuluminen kahdelle eri viranomaiselle ja tällä uudistuksella toteutettavat hallinnollistekniset uudelleenjärjestelyt eivät saa

vaikuttaa kielteisesti jatkokoulutuksen sisältöön ja laatuun.

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

Valiokunnan lausumaehdotus:

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy kokonaisvaltaisen selvityksen pohjalta pikaisesti tarvittaviin lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin liikennetraktoreita koskevan lainsäädännöllisen aseman selkiyttämiseksi. Selvitys on annettava liikenne- ja viestintävaliokunnalle vuoden 2008 aikana.

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Marko Asell /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
(osittain)
Mats Nylund /r
Reijo Paaajanen /kok
Markku Pakkanen /kesk

Lyly Rajala /kok
Tero Rönni /sd
Pertti Salovaara /kesk
Janne Seurujärvi /kesk
Johanna Sumuvuori /vihr
Ilkka Viljanen /kok
Anne-Mari Virolainen /kok
vjäs. Lauri Oinonen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.